

Anti- Pestprotocol

Onder de Wieken
school met de bijbel

Identiteit en sociale omgang

Vanuit onze identiteit geloven we dat we gelijkwaardig zijn en kostbaar zijn voor God. We zijn allemaal uniek gemaakt en we mogen onszelf zijn. Op school willen we daarom alles binnen onze mogelijkheden doen om ervoor te zorgen dat iedereen liefdevol en respectvol met elkaar omgaat. Deze houding willen we onze leerlingen voordoen en aanleren, om zo ervoor te zorgen dat iedere leerling zich veilig en thuis voelt. Helaas kan ook bij ons op school pestgedrag voorkomen. In dit protocol staat beschreven hoe wij dit preventief proberen tegen te gaan en hoe we handelen wanneer zich toch conflicten voordoen.

Preventief werken aan een positief schoolklimaat

We werken op school actief aan een positief klimaat, adequate sociale omgang en duidelijke regels.

Binnen de school hebben we daarom een viertal kernwaarden en bijbehorende gedragsverwachtingen opgesteld. Deze zijn bekend bij alle leerlingen, zijn zichtbaar opgehangen in de school en krijgen regelmatig aandacht:

Respectvol

- We mogen allemaal onszelf zijn
- We gebruiken positieve woorden
- We luisteren naar elkaar

Verantwoordelijk

- We gaan zuinig om met alle spullen
- We houden de school netjes
- We helpen elkaar

Samen

- We zijn aardig voor elkaar
- We sluiten niemand buiten
- We vertrouwen elkaar

Veilig

- We houden onze handen en voeten bij onszelf
- We lopen rustig door de school
- We zijn alleen op plekken waar we mogen zijn

Hieronder wordt genoemd wat wij op school verder allemaal inzetten om een positief schoolklimaat te bevorderen:

- Ieder schooljaar beginnen we met een les waarin klassenregels, schoolregels, omgangsregels en het pesten wordt besproken met de kinderen.

- Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.
- Elke maand staat één van de gedragsverwachtingen centraal als 'de regel van de maand'. Deze wordt zichtbaar weergegeven in de hal.
- Wanneer leerlingen zich niet houden aan deze gedragsverwachtingen worden zij hierop aangesproken. Bij een herhaalde overtreding kan de leerkracht hier een consequentie aan verbinden.
- Wekelijks wordt er aandacht besteed aan sociaal-emotioneel leren en pesten tijdens de KWINK lessen. KWINK is een preventief, schoolbreed programma, gericht op het versterken van de sociale- emotionele vaardigheden: . In deze lessen werken leerlingen actief aan het ontwikkelen van een vijftal competenties: besef van zichzelf, besef van de ander, keuzes kunnen maken, zelfmanagement en relaties kunnen hanteren.
- Jaarlijks vullen we de Kindbegrip vragenlijsten in en om het jaar een leerlingtevredenheidsonderzoek. Via deze vragenlijsten wordt inzichtelijk of er leerlingen zijn die zich onveilig en/of gepest voelen. Deze resultaten worden vervolgens door leerkrachten en de IB'er besproken waarna indien nodig er gesprekken met leerlingen gevoerd kunnen worden.
- Tijdens de Gouden Weken (eerste 6 weken na de zomervakantie) en de Zilveren Weken (eerste weken na de kerstvakantie) wordt extra aandacht besteed aan positieve groepsvorming.
- Tijdens teamvergaderingen en studiedagen bespreken we het schoolklimaat, de veiligheid en de groepsvorming met het hele team.
- Ouders zijn op de hoogte van de aanwezigheid van het pestprotocol, dit wordt vermeld in de schoolgids.
- Op onze school is 1 anti-pest coördinator en 1 vertrouwenspersoon aangesteld. Hun namen vind u in de schoolgids.
- De vertrouwenspersoon doet jaarlijks een ronde langs de klassen om haar rol uit te leggen en met de leerlingen te spreken over emoties en een positief groepsklimaat. Daarnaast is er een brievenbus in de school waarin leerlingen een briefje kunnen doen voor de vertrouwenspersoon.

Pesten of plagen?

- Pesten: Pesten is bewust iets zeggen of doen tegen een ander kind gericht met de bedoeling dat kind pijn te doen. Pesten gebeurt gedurende langere tijd en herhaalt zich steeds weer. Er is sprake van ongelijkheid. De pester heeft een zekere 'macht' over de leerling die gepest wordt. Vaak is er ook sprake van een groep (pesters en meelopers) tegenover een enkel slachtoffer.
- Plagen: Plagen is onschuldig, gebeurt spontaan en is van korte duur. Er is sprake van gelijkheid onder de kinderen. Het plagen kan over en weer gebeuren. Wie er plaagt kan verschillen. Plagen is meestal te verdragen, soms zelfs leuk (geintje), maar kan ook (onbedoeld) kwetsend over komen.

Pestgedrag en signalen

Pesten kan zich op verschillende manieren uitten. Hieronder worden een aantal voorbeelden van pestgedrag genoemd:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Belachelijk maken
- Uitslachten

Signalen die kunnen duiden op pesten

Zonder dat een kind letterlijk zegt dat het gepest wordt, kunnen de onderstaande signalen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan.
- Een spel is "toevallig" steeds net begonnen als hij of zij erbij komt
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school
- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben.
- Veel geroddels in de groep
- Als andere kinderen zich negatief uitlaten over familieleden van het kind
- Indien andere kinderen alles maar stom vinden van het betreffende kind, m.b.t. kleding, haardracht, keuze van de rugzak, enz.
- Als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind, dan dat ze dat doen bij hun andere klasgenoten.
- Het kind wil niet meer naar school, of geeft aan zich ziek te voelen.
- Bepaalde kleren niet meer aan wil hebben naar school.
- Gauw boos of prikkelbaar is
- Niet meer buiten wil spelen en zich opsluit in huis
- Als het kind niet meer wordt uitgenodigd op feestjes van klasgenoten.

Afspraken bij (dreigende) conflicten

Met alle klassen worden onderstaande afspraken besproken. Zo weet elke leerling hoe ze kunnen reageren wanneer zich een conflict voordoet.

Afspraken

1. Als je wilt dat een ander stopt met "iets" wat jij niet wilt, dan zeg je "Stop"! De ander moet dan direct stoppen! STOP = STOP

Als het betreffende kind niet stopt dan volgen onderstaande stappen:

2. De benadeelde meldt zich bij de leerkracht met een klacht. Dit kan eventueel ook door andere leerlingen gebeuren die hebben gezien dat er niet op tijd 'gestopt' werd.
3. De leerkracht laat het kind, dat niet stopte, bij zich komen.
4. De leerkracht geeft de kinderen de opdracht hun probleem uit te praten en als dat gelukt is, komen ze het even melden.
5. De kinderen komen weer bij de leerkracht en melden dat ze er zijn uitgekomen of dat ze er niet uitkomen.
6. Wanneer ze er niet uitkomen, komt de leerkracht erbij en vraagt aan beide kinderen: "Wanneer is het probleem voor jou opgelost?"
7. Indien het probleem ook nu niet opgelost kan worden (de kans is dan groot dat de strubbelingen al langer aan de gang zijn), maakt de leerkracht een afspraak voor een uitvoerig gesprek.
8. Als alle ellende van het verleden besproken is, wordt erover gepraat hoe het in de toekomst verder moet.
9. Als een van de kinderen blokkeert in zo'n gesprek, worden er duidelijke afspraken gemaakt, waarin beloning en sancties kunnen worden opgenomen.

Acties en consequenties bij aanhoudende conflicten

Wanneer conflicten zich blijven voordoen dan kunnen er consequenties worden ingezet. Deze zijn afhankelijk van de situatie en de betrokken leerlingen. In onderstaande fasen worden suggesties gegeven voor mogelijke acties en consequenties.

FASE 1

Er worden consequenties gezocht die passen bij de situatie en het kind.

- Een of meerdere pauzes binnen blijven, alleen in een ruimte.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn. Dan ook de ouders inlichten.
- Een schriftelijke opdracht bijvoorbeeld het kind laten opschrijven/verwoorden wat er is gebeurd. Of een heen en weer schriftje in werking stellen. Op de linkerbladzijde kan het kind noteren wat goed ging, op de rechterbladzijde wat er niet goed ging.

- Gesprek waarin het kind bewust wordt gemaakt wat het pestgedrag bij het gepeste kind teweeg brengt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsverandering. Iedere week wordt deze, voor een bepaalde periode, met het kind nabesproken

FASE 2

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties niet het gewenste resultaat hebben. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem maken. Voor het gesprek kan de hulp van een IB-er of de schoolleiding worden ingeroepen. Er wordt van het gesprek een verslag gemaakt. Dit verslag wordt in het dossier van de betreffende leerlingen bewaart. Ook komt er een verslag in het dossier van de contactpersonen.

FASE 3

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld, zoals de schoolbegeleidingsdienst. Zij kunnen ons adviseren over een vervolgtraject.

Stappenplan bij (vermoeden) van pesten

Wanneer er vanuit leerlingen en/of ouders signalen komen van mogelijk pestgedrag dan worden de volgende stappen doorlopen:

1. De leerkracht neemt de klacht van kinderen of ouders over pesten altijd serieus.
2. De leerkracht observeert de gemelde situatie.
3. De leerkracht vraagt hulp en advies bij collega's om eveneens te observeren (collegiale consultatie).
4. De leerkracht draagt er zorg voor dat door zijn acties het gepeste kind niet de dupe van de groep wordt.
5. De leerkracht neemt contact op met de ouders van het gepeste kind of van de pester, afhankelijk van de inschatting van de situatie.
6. De leerkracht meldt dit altijd bij de directie.
7. Komen ouders en leerkracht niet tot heldere afspraken ter verbetering dan wordt ook de directie hierbij ingeschakeld.
8. Samen wordt nu een plan opgesteld om de situatie te verbeteren. Dit plan gaat altijd in overleg met de betrokken ouders. Het kan ook een groepsplan betreffen.
9. Afhankelijk van ernst, ervarbaarheid, omvang en frequentie wordt bekeken of er externe deskundigheid moet worden ingeschakeld.
10. Afhankelijk van ernst, ervarbaarheid, omvang, frequentie wordt bekeken of er melding bij instanties gedaan moet worden.
11. Er wordt een handelingsplan afgesproken, waarbij ouders maximale inspraak hebben. De inhoud van dit plan is afhankelijk van de situatie en de aard van de pesterijen. Het kan zijn dat het nodig is dat de pester(s) en zijn / hun ouders er rechtstreeks bij betrokken worden. Altijd wordt op

gepaste wijze, zonder gevaar voor het gepeste kind, in de groep over gedrag en houding van de kinderen gesproken.

12. Een opgesteld handelingsplan wordt na een vooraf afgesproken periode met de ouders geëvalueerd, bijgesteld en indien mogelijk (voorlopig) afgesloten.

Begeleiding van de betrokken partijen

Hieronder worden per betrokken partij suggesties gedaan voor begeleiding en ondersteuning.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Basishouding: Meeleven tonen; luisteren en bevragen.
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet het tijdens, voor en na het pesten.
- De leerling in laten zien dat er behalve huilen of boos worden ook andere manieren zijn om te reageren op pestgedrag.
- Concreet zoeken naar andere reacties en deze ook oefenen met het kind.
- Indien mogelijk het gepeste kind in laten zien waarom het kind pest.
- Nagaan welke oplossingen het kind zelf wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Complimenteren als het kind zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen maar weerbaar proberen te maken.

Begeleiding van de pester

- Praten, zoeken naar de reden van het gedrag. (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van het gedrag is op de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke en leuke kanten de gepeste heeft
- Het kind wijzen op de regel dat pesten verboden is in en rond de school.
- Het kind complimenteren als het zich aan de regels houdt.
- Contact tussen de ouders van de pester en school, elkaar informeren en overleggen. Proberen achter de oorzaak van het pesten te komen.
- Inschakelen van hulp, de schoolbegeleidingsdienst, laten volgen van sociale vaardigheidstraining.

Adviezen aan ouders

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en neem het probleem serieus.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op staat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Probeer het zelfrespect van uw kind te verbeteren door uw kind positief te stimuleren en complimenten te geven.
- Stimuleer uw kind in het beoefenen van een sport
- Laat uw kind merken dat u samen met school aan een oplossing van het probleem werkt.

Time out, schorsing of verwijdering

Wij verkeren in de gelukkige omstandigheid dat schorsen en/of verwijderen van leerlingen een punt is dat niet of nauwelijks aan de orde komt. Toch is het belangrijk om duidelijke afspraken hierover te hebben wanneer de veiligheid op school niet meer gewaarborgd kan worden door gedrag van een bepaalde leerling.

Dit protocol zal pas in werking treden als de mogelijkheden in het voortraject (interactie, straffen en belonen) volledig benut zijn. Reeds in het voortraject worden (betreffende) ouders in kennis gesteld wanneer er sprake is van fysiek geweld. Daarnaast wordt er een incidenten registratie formulier bijgehouden. Er zal altijd rekening worden gehouden met de omstandigheden waarin het kind verkeert en de context waarin het incident plaats vond.

Onder ontoelaatbaar gedrag, dat in principe in aanmerking kan komen voor time – out, schorsing of verwijdering, rekenen wij:

- het herhaaldelijk niet willen luisteren
- het herhaaldelijk weigeren deel te nemen aan activiteiten
- het herhaaldelijk een grote mond hebben of brutaal zijn
- het (herhaaldelijk) beledigen, vloeken, schelden en bedreigen
- het (herhaaldelijk) slaan, schoppen, vechten of het vertonen van andere vormen van agressief gedrag
- het (herhaaldelijk) vertonen van pestgedrag
- het (herhaaldelijk) vertonen van gedrag dat vandalisme, vernielingen tot gevolg heeft
- het (herhaaldelijk) plegen van diefstal
- het herhaaldelijk te laat komen op school

In ons protocol voor schorsing en verwijdering kan u hierover meer informatie vinden. Dit protocol is op te vragen bij de directie van de school.